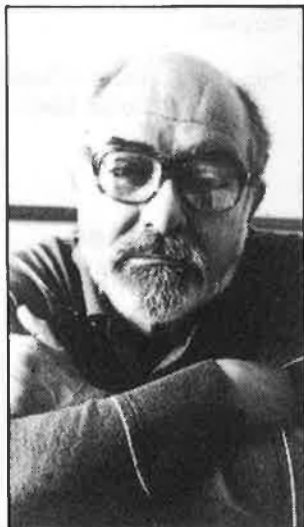

Vicent Ventura

Quaranta anys de terrorisme

Bandrés va dir, de primer, que trobava irrespirable l'ambient del PNV; Arzallus el va acusar, en canvi, que havia respirat sense dificultats l'ambient del marxisme, que naturalment l'ex-jesuíta no pot suportar. I així es com va començar una escalada polèmica absolutament disbaratada, de la qual és difícil eixir, almenys, sense una responsabilitat compartida: la d'haver oferit arguments a l'involucionisme de la dreta espanyolista.

Sobretot un que ja havia estat utilitzat, fins i tot, per algunes veus procedents de l'esquerra —¿com en diríem?— estatalista, per diferenciar-la i fer-li el favor de no identificar-la absolutament amb la dreta nostàlgica del franquisme. L'argument en qüestió manté que no es pot diferenciar el terrorisme contra el franquisme del terrorisme posterior que encara continua. És a dir, que aquells qui el van exercir o el van aprovar sota el franquisme no tenen ara el dret d'intentar que s'acabe. És un argument insidiós, no cal dir-ho, amb el qual s'intenta, en primer lloc, fer oblidar les diferents condicions que es donaven quan hi havia oficialment declarat un estat d'excepció —de guerra hauríem de dir-ne, en què l'exèrcit era l'encarregat de jutjar, i de condemnar— que, a més, no tolerava els dubtes, que ara tracten també d'eliminar, sobre si hi ha institucionalitzada una violència «d'estat».

Bandrés ha dit que si li haguessen demanat parer sobre què calia fer, si utilit-

zar o no la violència contra el franquisme, probablement hauria dit que no. Potser jo hauria donat també aquesta resposta. Personalment, crec que no hi ha res que justifiqui morir o matar, sobretot si l'ideal que siga exigeix de prendre tals decisions últimes, amb les quals, fins i tot, és dubtós —crec que impossible— resoldre alguna cosa. Més encara, jo diria que la violència no serveix per a res, sinó és per a perpetuar-la i justificar la resposta de l'opressió.

I és aquí on volia arribar, per recordar allò que sol oblidar-se, no sols perquè passa el temps que tot ho esborra, sinó perquè hi ha una desigual aportació a la concòrdia que es pretén d'aconseguir amb l'oblit. En efecte, cal demanar-se quin va ser el suport del franquisme al llarg de quaranta anys. No sobre els vots majoritaris, sinó amb la violència institucionalitzada, que impedia la presència d'una oposició, mitjançant el tràmit sumari d'afusellar-la o mantenir-la a la presó i, d'aquesta manera tan bèstia, situar-la fora de joc.

Així, doncs, aquells que recorden el franquisme amb nostàlgia, els qui exigeixen —i ho aconsegueixen— que no siga jutjat, tots els qui proposen el futur des d'opcions polítiques basades a reforçar l'«autoritat» de de l'estat com a fórmula de «convivència», ¿no fan apologia del terrorisme?

SUBSCRIPCIO A LA REVISTA

1r. cognom _____ 2n. _____

Nom _____ Domicili _____

Població _____ D.P. _____ Tel. Part. _____

Lloc de naixement _____ Any _____

Professió _____ Lloc de treball _____

Se subscriu al setmanari EL TEMPS per un període D'UN ANY, i un import de:

6.980 pessetes—amb pagament: Anual (1 rebut per la quantitat abans citada)

Semestral (2 rebuts de 3.490 pts.)

10.500 pessetes (Europa) amb pagament anual

Forma de pagament: Dom. bancària Taló bancari adjunt Gir postal nùm.

En el cas corresponent ompliu, la domiciliació bancària (Firma)

• La subscripció representa un descompte de més del 10% sobre el preu de venda als quioscs.

DOMICILIACIÓ BANCARIA

Distingits senyors: _____

Caixa o banc _____ Agència _____

carrer _____ ciutat _____

Els pregue que els rebuts que a nom d _____

domicili _____ població _____

presentarà EDICIONS DEL PAÍS VALENCIA, S.A. amb total de _____ ptes.

a pagar en _____ terminis _____ anualment per la quantitat de ptes. _____ siguen

pagats amb càrrec al compte corrent a la llibreta d'estalvis nùm. _____

_____ de _____ de 198 _____

(Firma)